

AAMUVALO kultaan Hanian Profitis Ilias -kukkulta.

Houkutteleva Hania

TOIMI NYT! > Aurinko lämmittää keväällä Kreetaa, mutta meri saattaa vielä huokua kylmää. Silloin kannattaa suunnata Hania ja sen lähiympäristön kulttuurinähtävyyksille.

Hannu Sinisalo, teksti ja kuvat sunnuntai@iltasanomat.fi

AITOKREETALAISIA veitsiä löytyy vaikkapa O Armeniksestä Josif Sifaka -kadulta.

Nahkakuja Odos Skrydlaf ja ostoskadut

Tunnetuin ostoskaduista on Odos Skrydlaf, joka on täpötäynnä nahkalaukkuja, nahkakakkeja, sandaaleja, vöitä ja kreetalaisia mustia saappaita.

Muita shoppailijan paratiiseja ovat Halidon sekä muotiin keskittynyt Moussouron. Sen pohjoispäästä jatkuva Episkopou Chrysanthou ja läheiset Potiä sekä Tsouderon ovat muutokatuja nekin.

Chrysanthoun numerosta 46 löytyy vintage-antiques Chronotoulapo. Irene Loukakis esittelee ylipään sen kreetalaisia tekstiileitä 1900-luvun alkukymmeniltä.

Vanhankaupungin kujilla on edelleen perinteisiä veitsentekijöiden putoja. Yksi aidoimmista on Michalis Pachtikoksen O Armenis osoitteessa Josif Sifaka 29.

TUOKSUT, VÄRIT ja maut täyttävät vilkkaan kauppahallin.

Kauppahalli on palvellut hania-laisia vuodesta 1913. Kun astun sisään, tuoksut huuhaavat, vaikkapa alkuperäisen konseptin kuuluneet liha-, juusto-, vihanne- ja leipomokujut ovat joutuneet antamaan tilaa matkamuistomyymälöille.

Yllättäen törmään vanhankaupungin kujilla moderneihin designputiikkeihin. Esimerkiksi Georgina Skaldi tarjoaa kreikkalaista muotoilua parhaimmillaan Chatzimichali Daliani -kadulla. Unikki-laukut ovat Skalidin suunnitelmia.

TANSKALAISET Ulla Schroll ja Kirsten Skov ihailivat Vouvesin kylässä maailman vanhinna oliivipuuta.

Vouvesin oliivipu

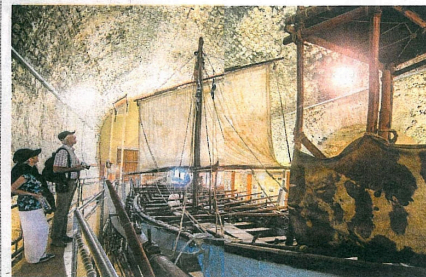
Tie majapaikastani Plataniksesta kiemurtelee pohjoisrannan moottoritien eli. Eteen tulee kreikkalaiseen tapaan tienviittaryvä, onneksi yksi osoittaa kohti Vouvesia.

Perillä odottavat muhkurainen oliivipu, pieni oliiviteemainen museo, öljyristamo sekä kahvio. Sen hyllillä on mainioita paikallisia oliivituotteita, kuten luomuoskettikaa. Itse museo on niin pieni, ettei siellä taastu pitkästi. Vanhasta puristamosta ovat jäljellä oliivimurskauspyörä sekä oliiviprässi.

Oliivipuun iäksi väitetään viisi vuosituhatta. Tarina on mainio, vaikkei vanhus olosuhteen aivan minolaiskautelta.

VOUVESIN kylässä on myös pieni oliivimuseo.

Minaisten minolaisten laiva

Koska Hania on ikiaikainen merenkulkukaupunki, on merimuseokin komea. Sataman itä laidalla on minolaiseen laivanrakennukseen keskittynyt osasto. Ihailen 17-metrinen Minóla-laivan tyllä neljän vuosituhannen takaa. Tosin replica tehtiin vasta Ateenan olympialaisiin 2004.

Merenkultusta kiinnostuneille museo suo katsottavaa tuntikausiksi.

MERIMUSEOSSA on minolaislaiva – tosin kopio.

Koitaat keskellä kaupunkia

Hanian kansanpuisto, Ethnikós Kipos, on vireä keidas muurien takana. Puisto on haniaisten kohtauspaikka puolenpäivän jälkeen. Kafe Kipos on avara ja tunnelmallinen kahvila, jossa on valtava ulkoterasi. Sisällä ihastuttavat vintage sekä vanhat valokuvat Haniasta. On vaikea valita Kipoksen lukemattomista kahvivaihtoehdoista ja leivonnaisista eli glikasta.

Ilalla suuntaan turistisen Halidon itäpuolelle Vanhankaupunkiin. Istuskelen narutuolien pienten puupöytien itäkahvilloissa Chatzimichali Dalianin ja hämähästi valaistulle Josif Sifakalle.

VANHANKAUPUNGIN kahvilakujat ovat tunnelmallisimmillaan myöhäisillalla.

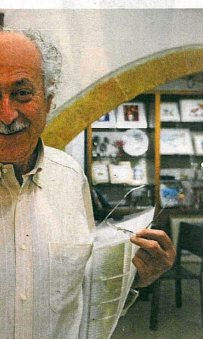
punkin. Istuskelen narutuolien pienten puupöytien itäkahvilloissa Chatzimichali Dalianin ja hämähästi valaistulle Josif Sifakalle.

Puutarharetki Fournesiin

Mutkittelen Omakseen johtavaa tietä edelleen Fournesiin, missä on laaja kasvitieteellinen puisto.

Trooppisten kasvien alue on kiinnostava, ja nä-
empä ensi kerran makkarapuita.

Reitin varrella kasvaa Origannum dictamnusta, Kreetan diktamoa, josta saa maailman parasta teetä. Perikreeta-laisia ovat myös kri-kri-vuohet, joihin luonnossa ei törmää.

TAIDEGALLERIA Omenin Nikos Rammos iloitsee Lambrini Boviatson tanskatutausrealismista.

Taidetta illan hämyssä

Valo tuikkii kutsuvasti pienen gallerian Omenin ikkunoista Daskalogianni-kadulla. Osa taiteesta on traditionaalista Kreetta-maismaa, osa kokeilevaa ja jopa surrealistista.

Nikos Rammos esittelee ype-
änä keväällä 2013 perustettua taidegalleriaansa. Avoinna Omen

on ystäväillsesti iltaan puoli kymmeneen. Poistun iloisesta galleriasta hyvillä mielin Hania yöhön.

Halidon-kadun eteläpäässä on arkkitehtuuriltaankin upea kaupungin taidegalleria. Yllätyn kolmen kerroksen kansainvälisestä nykytaiteesta. Sisänpääsy on vain kaksi euroa, ja talo avoinna il-tämythään.

SUUNNITTELE NYT!

KESÄINEN kotimaa houkuttaa pyöräilemään.

Pyörä alle ja matkaan!

Hanni Maula
hanni.maula@iltasanoma.fi

KOTIMAA aukeaa aivan uudella tavalla, kun sen raitteja suhaa pyörällä.

Kesäisiä pyöräreittejä kannattaa tutkilla vaikkapa Google Mapsin avulla. Matka-ajaksi voi laskea 15 km/h. Matkatavarat mukana vaihtui on tietysti hieman hitaampi, mutta päivässä normaalkun-
toinen ihminen pyöräilee helposti noin 45 km. Jotta reissun tunnelma pysyy rentona, laske väliin päiviä, jolloin pyöräilet vain noin 30 km tai vähemmän.

Ota huomioon, että välillä matkaa saattaa joutua taittamaan vastatulessa. Viikon matkaan kannattaa laskea mukaan yksi vapaapäivä.

IS esittelee kolme peruspolkijalle sopivaa reittiä.

Aloittelijalle -
Vesijärven kierros, 85 km

Pyörämatkailun voi aloittaa Vesijärven kierroksella. Matka ei ole pitkä, reitin varrella on mukavia majoituspaikkoja ja sopivasti nähtävää. Vesijärven maisemat vaihtelevat viljellystä maalaismaisemasta metsiin. Reitin varrella osuu Hollarin kirkonkylä, dylinen Väskyn kanavan suuta ja Vesivehman kulttuurimaisema. Kannattaa pysähtyä ihastelemaan Hollarin keskiaikaista kirkkkoa, viivittää heiti vaikkapa kahvilla Väskyn kanavalla ja pistäytyä Pajärne-talolla. Matkan voi päättää Lahden satamaan, jota värittävät kesäterassit.

Kaksikielinen Länsi-Uusimaa pääkaupunkiseudun kupeessa on täynnä ruokkimiljöitä, jyhkeitä kivikirkkoja ja linnoja, elinvoimaisia kyllä ja vuosisatoja viljellyn maaseudun kauneutta. Fyöräretkellä kokee elämyksiä ja saa iha-
tella kulttuuriperintöä vehmaissa pello- ja kartano-
maisemissa, jylhien harjujen ja sinisten vesien äärellä.

Asiantuntija: Outdoors Finland
Etelä-hankkeen projektipäällikkö
Pija Räsänen.
Lisätietoja: Outdoorsfinland.fi,
pyoraillessuomessa.fi

TOP 3

Maailman suurimmat järvet

1. **Kaspianniemi** (pinta-ala 1,371 000 km²)
2. **Väljärv** (pinta-ala 82 414 km²)
3. **Victoriajärvi** (pinta-ala 69 485 km²)

Lähde: Wikipedia

3. Taidetta illan hämyssä

Valo tuikkii kutsuvasti pienen galleria Omenin ikkunoista Daskalogianni-kadulla. Osa taiteesta on traditionaalista Kreeta-maisemaa, osa kokeilevaa ja jopa surrealistista.

Nikos Rammos esittelee ylpeänä keväällä 2013 perustettua taidegalleriaansa. Avoinna Omen on ystävällisesti iltaan puoli kymmeneen. Poistun iloisesta galleriasta hyvillä mielin Hanian yöhön.

KUVA: Hannu Sinisalo

Taidegalleria Omenin Nikos Rammos Lambrini Boviatsoun taskumattisurrealismista.

Halidon-kadun eteläpäässä on arkkitehtuuriltaan upea kaupungin taidegalleria. Yllätyn kolmen kerroksen kansainvälisestä nykyaiteesta. Sisään pääsy on vain kaksi euroa, ja talo avoinna iltamyöhään.